

GRADIVO ZA UČENCE 9.a, 9.b, 9.c (18.5. do 22.5. 2020)

oddelek	Teme za 8. teden (18. 5. do 22.5. 2020) dela na daljavo
9.a	1. Spreminjanje okolja 2. Odnosi med organizmi DOMAČA NALOGA (najpozneje do 25. 5. 2020) danica.fabac@guest.arnes.si
9.b	Ohranjanje vrst Rdeči seznam DOMAČA NALOGA (najpozneje do 25. 5. 2020) danica.fabac@guest.arnes.si
9. c	1. Spreminjanje okolja 2. Odnosi med organizmi DOMAČA NALOGA (najpozneje do 25. 5. 2020) danica.fabac@guest.arnes.si

9. a in b

Teme	1. Spreminjanje okolja 2. Odnosi med organizmi +DOMAČA NALOGA DO 25.5. 2020
Spoznal/a boš,	da se ekosistemi spreminjajo in razvijajo na primeru naravnega ekosistema odnose med organizmi
Gradivo	Učbenik- Dotik življenja 9 (118, 119) Miselni vzorec 16- Dotik življenja www.iRokus.si in www.iRokusPlus.si (6.–9. razred)

Osnovna razlaga

Ekosistemi se **spreminjajo** zaradi različnih vzrokov. Spremembe so lahko zelo **počasne ali hitre**. Primer počasnih sprememb smo že obravnavali pri **evoluciji**. Spremembo podnebja je povzročilo premikanje tektonskih plošč (Azija, Afrika). Tako so zaradi pomanjkanja dežja propadli tropski gozdovi in nastala travnata področja.

Ravoj človeške vrste je tudi posledica opisane spremembe.

Hitre spremembe nastanejo zaradi: požarov, vulkanskega delovanja, poplav, izsuševanje mokrišč, gradnje avtocest...

Hitre spremembe so lahko **naravne** (požari, poplave, izbruhi vulkanov) ali jih **povzroča človek** (izsekovanje gozdov za kmetijske površine, globalno segrevanje, vnos tujih vrst...).

Naloga (REŠI IN ODDAJ najpozneje do 25.5. 2020)

Oglej si primer, kako se po **delovanju požara** postopoma razvije gozd.(uč. str. 118)

1. Kaj so **pionorske rastline**? _____
2. Koliko let je bilo potrebno za razvoj gozda po požaru? _____
3. Kaj se zgodi, ko kmet nekaj let ne kosi travnika? _____
4. Zapiši **zaporedje ekosistemov** pri opuščanju košnje travnika-**ekološko sukcesijo**. _____

5. Obrazloži dogajanja na otoku St. Matthew (uč str. 118).Pomoč za opis.

-čas dogajanja od _____ do _____.

- vzrok **spremembe** življenjske združbe leta 1944 _____.

Kaj se zgodilo z **življenjsko združbo** na otoku? _____.

Kaj se je dogajalo s **populacijo jelenov** do leta 1963? _____.

Kateri **dejavniki** so do konca uničili populacijo jelenov na otoku? _____.

PRIMERJAJ GRAF NARAŠČANJA JELENOV NA OTOKU Z NARAŠČANJEM ČLOVEŠKE POPULACIJE.

6. Kaj lahko predvidevamo? Poveži z aktualno situacijo koronavirusa.

Zapiši svoje razmišljanje. _____

7. Na izbranem primeru naravnega ekosistema (reka, morje, gozd)opiši 4 odnose med organizmi na konkretnih primerih. Smo že obravnavali!

Miselni vzorec 16.

Odnosi so lahko **med vrstami** ali **znotraj iste vrste** (tekmovanje – za samico, hierarhija-nadoblast, socialno življenje-čebele

Z opisom medvrstnih odnosov začni tako!

odnos	primer	Opis odnosa
1. Priskledništvo	lev, hiena	Lev nima škode. Hiena ima korist, ker poje ostanke živali, ki so ostale levu.

9.b

1. TEMA: Ohranjanje vrst, Rdeči sezman

Spoznal/a boš, (ponovil)	da nekatere najbolj ogrožene, najredkejše ali najbolj prizadete vrste različno zavarujemo. nekatere redke in ogrožene vrste v lastem okolju
Osnovno gradivo	Dotik življenja 9 str.139, 140 Miselni vzorec 17
Dodatno gradivo- če želiš več	Videoposnetki iROKUS –če ste se registrirali

Osnovna razlaga (prepiši v zvezek)

Zaradi gospodarskih dejavnosti človeka se močno zmanjšuje biotska pestrost na Zemlji. Število osebkov določenih populacij močno pada .

Velika je nevarnost dokončnega izumrtja. Izumrtje ene vrste vpliva na druge vrste, ki tudi zaradi pomanjkanja hrane lahko izumrejo.

Da bi preprečili izumiranje, določene vrste zavarujemo. Seznam ogroženih vrst imenujemo RDEČI SEZNAM, ki se nahaja v IUCN.

Prav tako je potrebno zavarovati okolje v katerem živijo. V Sloveniji je zavaravono 12,64% površine.

1. NALOGA (odgovore poišči v uč. str. 139, 140, irokus bio9, [RS](#))

1.1. Napiši najmanj 3 kategorije ogroženosti vrste.

1.2. Kaj vse ogroža metulja petelinčka?

2. NALOGA

2.1. Zapiši najmanj 2 rastlini in 2 živali na Rdečem seznamu Slovenije.

2.2. Katere od zavarovanih vrst živijo v Beli krajini?

2.3. Opiši pomen ponovnega naseljevanja vrst na primeru risa v Sloveniji.

2.4. Na spletu poišči najbolj ogrožene živali sveta.

2.5. V našem okolju živi želva močvirska sklednica. Opiši jo.

Značilnosti (osebna iskaznica):

Uvrstitev v sistem:

Življenjski prostor:

Vzroki ogroženosti:

Zanimivosti:

.

